

pevnost

edice

Jan
Kovanic

Blackout

Jan Kovanic

BLACKOUT

Jan Kovanic

BLACKOUT

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Copyright © Jan Kovanic, 1999 a 2011
Cover © Dan Černý & Lukáš Tuma, 2011
Czech Edition © Nakladatelství Epoque, 2011

ISBN 978-80-7425-112-2

(Tátovi)

Blackout:

1. výpadek proudu
2. zákaz, uzavření
3. ztráta vědomí

(Password – anglický výkladový slovník
s českými ekvivalenty, Mladá fronta, Praha 1991)

Vše, co budete dále číst, se skutečně stalo. Nebo se mohlo stát ve světě Tmy, který popsal Ondřej Neff ve svém stejnojmenném románu. V mé knize vystupují některé osoby ze Tmy i osoby v současné době veřejně známé. Protože popisují paralelní vesmír, jsou postaveny do jiných situací a jednají tedy jinak než ve vesmíru našem. Ostatně takto jsou psána všechna literární díla, zejména literatura faktu i autobiografie.

S laskavým svolením Ondřeje Neffa jsem použil jeho originální nápad a vytvořil následující paralelní text k jeho románu, který začíná:

KLAP!

Od toho okamžiku se ve všech technických zařízeních na planetě Zemi elektrony přestaly chovat tak, jako dosud.

(Ondřej Neff: Tma, vydalo Milénium Publishing, 1998)

DÍL PRVNÍ

VÝPADEK

KAPITOLA 1

PRVNÍ MINUTY

1.

V pátek 17. dubna 1998 v patnáct hodin šestnáct minut dvaadvacet sekund středoevropského letního času (SELČ) zhasl v Paříži na Eiffelově věži světelný panel, jenž oznamoval odpočet do začátku roku 2000. Zbývalo necelých 623 dní.

Ve stejném okamžiku zhasnul podobný nápis i na druhém konci světa, ve Wellingtonu. Jenom číslice byla 622, na Novém Zélandu už nastala sobota.

2.

Později se pro onen okamžik vžil termín „Blackout“ a tomu, co začalo potom, se říkalo „Elektrická smrt“. Elektrony zůstaly, jen elektřina přestala fungovat. Bylo to jako v příběhu, který kdysi kdosi uveřejnil v sovětském časopisu pro děti *Murzilka*. „Jaké by to bylo bez elektřiny?“ Takové. Žádná elektrická zařízení nepracují. Ani žádné zdroje elektrické energie. Zastavily se benzinové motory, protože elektrické svíčky nedávají jiskru. Plynové kotelný netopí, protože jejich elektrické ovládání je mrtvé. Voda neteče, protože elektrická čerpadla ve vodárnách se zastavila. Všude, kde byl v systému jediný elektřinou ovládaný prvek, došlo ke kolapsu. Z nějakého důvodu elektrony v živých organismech fungovaly dál.

3.

Hodiny na mysu Canaveral ukazovaly čtvrt na deset dopoledne letního východního času. Na rampě 39B se připravoval o den opožděný let STS 90. Sedmička astronautů už navlečených do skafandrů se nechávala fotografovat před astrobusem, jenž je měl za chvíli odvézt k raketoplánu Columbia. Fotografické blesky přestaly náhle šlehat. Countdown se zastavil na -2:30:38. Všem skafandrům vypadla klimatizace – to byl problém. Ale zdaleka ne jediný...

Celý Mys ztichl. Pak se ozval hluk vzrušených hlasů. Po čtvrt hodině už bylo jasné, že v dohledné době se kosmické lety konat nebudou. Po hodině pochopili i přítomní reportéři, že za tento výpadek, kdy se nemohou spojit se svými redakcemi, NASA ale opravdu nemůže. To už seděli astronauti svlečení ze svých skafandrů, ředitelé letu i technický personál, evakuovaný z útrob Kennedyho kosmického střediska, na tribuně pro veřejnost. Popíjeli z kolujících lahví a sázeli se, jestli to bouchne nebo ne. Přetlakové záklopy na vnější nádrži vypouštěly mračna odpařujícího se kapalného kyslíku a vodíku, zahalující přes tři míle vzdálenou Columbiu do neviditelnosti. Nebezpečí nějaké náhodné elektrické jiskry vždycky je.

Ted' nebylo.

4.

Na Miru se řídili světovým časem. Ve 13:16:22,135 opět všechno zhaslo, jako už tolikrát. Ztichla ventilace. Gyroskopy se také zastavily. Nebylo to poprvé. Ale naposled. Kosmonauti si ani nevšimli, že pohasla i světla měst na australském kontinentu, nad nímž právě prolétali.

5.

V rozsáhlém prostoru celé sluneční soustavy se trošičku pozměnila fyzika. Jedině sondy Pioneer a Voyager, které se už vzdálily za oběžné dráhy vnějších planet, poctivě dál vysílaly své údaje.

Lidé je však už nezachycovali, lidé ne.

6.

Plukovník Hvězda si užíval kondičního letu, když všechny elektrické agregáty jeho dosluhujícího MiGu 23 naráz vysadily. Ten pocit už zažil. Neváhal. Sklonil hlavu, přitiskl bradu na prsa a trhnul pákou katapultu. Mechanika a chemie zafungovaly bezchybně. Vyjící stíhačka zmizela hluboko pod ním směrem k českobudějovickému sídlišti Vltava. Nad Hvězdou se rozevřela kopule padáku.

Piloti a cestující civilních letů takovou možnost neměli.

7.

Zhroutily se celé sítě. Pro jejich jednotlivé prvky mohlo být zpočátku nakonec lepší, že přestaly pracovat najednou. Nebezpečnější pro ně mohlo být jejich bezchybné fungování v rozpadlém systému.

8.

Miloš Hofer řídil s jistotou svůj postarší Citroën BX19TRD. Kolona Pražáků už vyrazila na chalupy, ale provoz na silnici č. 4 ještě nebyl tak hustý. Popiskoval si spolu s Country rádiem „veď mě dál, cesto má...“, když v tom bez varování utichlo. Zmlkla klimatizace, zhasla palubní deska. No co, posledně ujel bez baterky 150 kiláků, ale alternátor by sakra měl dávat nějakou šťávu, ne? Že by upadl kabel? Na nej-

blížeším odpočívadle zastaví, jen co vyjede tenhle kopec. Dolů si troufne rozjet se i bez elektriky. Auto před ním náhle bez zjevné příčiny zpomalilo a začalo brzdit.

„Debile!“ zařval si pro sebe Miloš a strhl svůj vůz vlevo. „Kdyby ti aspoň fungovaly brzdny světla, vole!“

Šlápl na plyn, horizont se blížil, chtěl se vrátit do svého pruhu dřív, než někdo vyjede z protisměru na Prahu. Vznětový motor poslušně zabral, stodvacítkou ho vynesl na vršek kopce. Miloš před sebou spatřil nepropustnou zácpu. Auta daleko vepředu stála už do příštího kopce, za nimi ještě dojížděla další. Spousty řidičů na tomto přehledném úseku předjížděly, kolony se táhly v obou pruzích. Někdo hledal spásu na krajnici, údolíčko však bylo přeplněné. Nějaké plechy už vzaly za své, ale to všechno byl jen silniční lišej. Dokud se nepřihlítil Miloš se svým citrónem. Brzdil, ale byl bez šance. Poslední oktávce se ještě vyhnul, pak líznul vpravo jednu felicii. Odskočila jako dětská hračka. Vlevo urazil trabantu otevřené dveře i s čísi rukou. Nakonec se napasoval do zadku jakéhosi tlustého auta. Jel už jen asi osmdesát, ale stačilo to. Citrónek se postavil na přední, pak spadl zpět. Slyšel skřípění plechů, před očima se mu rozprsklo přední sklo. Ozýval se křik lidí. Miloš seděl zasypán krysťalky skla, necítil žebra zlámaná bezpečnostními pásy, ani natrženou slezinu. Jen se bál, aby to nebouchlo. Nafta z jeho nádrže byla v tomto ohledu poměrně bezpečná, ale všude kolem byl cítit benzin z trosek auta, které rozšmelcoval.

Tentokrát nic nevybuchlo. Miloš byl ušetřen upálení zaživa, jehož se vždycky tak bál. V klidu vykrvácel.

9.

Lidé z Brna, Třebíče a Znojma s obavami sledovali střed trojúhelníku, který ona města tvoří. Když po chvíli nad Dukovany vyrazil vysoký sloup bílého dýmu, jenž se ve výšce začal rozpínat do hříbovitého tvaru, nastala nejdříve panika. Nepřišel však žádný žár, žádná tlaková vlna. To jen zapůsobily mechanické bezpečnostní ventily. Vypustily rozměrnými odpadními komíny všechnu přebytečnou páru, když byl náhle gigawattový zdroj odpojen od sítě. Operátoři měli docela sevřené hrdlo – tohle ještě nezažili. Byly to pro ně krušné chvíle. Najednou se ocitli potmě a bez jediného fungujícího spojení. Nemohli vůbec nic dělat, jen čekat.

Ztráta ovládacího napětí spustila záchrannou automatiku. Elektromagnetické držáky zcela samozřejmě uvolnily regulační kazety z borové oceli ze svých chapadel a ty se ponořily do kotle reaktoru, přesně podle zákonů gravitace. Z havarijních nádrží se do reaktorové vody vylévala kyselina boritá, kterou vypustily bezvládné ventily. Jaderná reakce pomalu utichala, reaktory přešly na volnoběh. Největším problémem nakonec bylo dostat všechny lidi z objektu ven. Turniket zablokovaný elektronikou byl konstruován tak, aby vydržel třicet minut surového zacházení při použití nejtěžších nástrojů.

V nastalé tmě, prosvětlované jen plamínky zapalovačů a pochodněmi stočenými z listů dokumentace, to trvalo nakonec hodinu.

10.

Policejní vrtulník sledoval páteční dopravní situaci na Jižní cestě u Řeporyj. Letěl právě nad rozvodnou Jih, když se to stalo. Elektronicky řízené vstřikování zarazilo okamžitě

přívod paliva do turbíny, vrtule se však setrvačností točily dál. Pilot byl profesionál, pomocí hydrauliky nastavil autorotaci, pád se mu podařilo zpomalit, padal však přímo na dráty vysokého napětí.

Stroj se zachytil pravou lyžinou o drát, otočil se vzhůru nohama a tak spadl přímo do venkovního transformátoru. Urvané listy rotoru zasvištěly neškodně do polí. Žádné záblesky a výbuchy se nekonaly, posádku zcela fádne rozmáčkala hmota trosek zříceného stroje.

11.

Velká hala se náhle ocitla potmě. Bzukot mnoha ventilátorů ztichl. Zato se ozvaly hlasy znepokojených krůt. Vzduch zhoustl, za chvíli se nedal dýchat. Nejen ve sliveneckém drůbežářském závodě. Ve všech velkochovech se začaly dusit miliony kuřat a prasat.

12.

Do plachého a slušného mladíka Jana Kozáka, hubeného až vyzáblého blondýna, by určitě nikdo neřekl, že po ubíjející náhradní vojenské službě v Motolské nemocnici se baví psaním povídek, kde sviští meče, oddělující hlavy od trupů, kde šípy se samoroztahujícími se hlavicemi párou vnitřnosti svých obětí, kde svalnatí muži a nepohodlně oděné dívky bojují proti všudypřítomnému Zlu těmi nejbarbarštějsími prostředky.

Kozákovi dokonce nedávno nakladatelství Century zařadilo jednu jeho povídku do fantazy souboru, který získal v Ikarii tři a půl hvězdičky! Dostal i autorský výtisk, ale dosud se s ním nikomu nepochlubil, byl velmi plachý. Autorský výtisk ho hřál na duši, nicméně rád by se konečně

dočkal honoráře. Kniha vyšla začátkem března, peníze mu prý pošlou na spořicí. Nedávno už dostal poštou avízo, ale žádný bankomat to dosud nevzal na vědomí. Už jim fakt zavolá! Ještě poslední pokus učinil na stanici metra Nové Butovice, kam ho z Motola dovezl přeplněný autobus linky 179.

Strčil kartu do elektronického oslíka-otřes-se, vytukal PIN a s napětím stiskl tlačítko „zůstatek“. Oslík zachroupal a ze štěrbenky vysunul lísteček s cifrou. Kozák zajásal – už je to tady! Dal pokyn „pokračovat“ a vytrásl z oslíka obě pětisetkoruny, jež mu na konto přibyly. Chtěl se doma před rodiči konečně ukázat. Dobrou náladu mu nezkažil ani otýlý padesátník, který ho od oslíka téměř odstrčil. Kozák vyšel z vestibulu metra na nástupiště autobusů a ještě jednou zkontroloval svou kořist. Už si maloval skvělou budoucnost: Byl by schopen napsat jednu povídku týdně, když se do toho dá, rok má asi padesát týdnů, krát tisíc, to máme...

Z libých představ ho vyrušilo vzteklé nadávání neurvalce, který ho před chvílí atakoval. Tlustoch tloukl do oslíka, nadával a dožadoval se po něm peněz nebo aspoň navrácení spolknuté karty. Bezúspěšně. Bankomat České spořitelny lhostejně a tupě ignoroval všechny vznesené požadavky, jako ten osel. To byla teda klika!, uvědomil si Kozák. Měsíce čekám na prachy a teď se mi podařilo vyzvednout si je těsně před výpadkem. Automaticky se podíval na své hodinky po dědečkovi. Přesně tři deset, no přesně, někdy se trochu opoždují.

Z nástupiště metra se začaly ozývat vzteklé i ustrašené hlasy, první rozzlobení cestující se drali po schodech ven. To musí být velký výpadek, napadlo Kozáka, ještě že je tady metro hned pod povrchem, dole ve městě to budou mít horší.

Z úvah ho vyrušil pohled na potácející se letadlo, jež si to šinulo přistávacím koridorem od jihovýchodu na Ruzyni. Obrovitý airbus se ve vzduchu jako by zastavil, záď se mu propadla a už padal jako kámen k zemi. Strachem ochromený Kozák sledoval, jak se letoun neustále zvětšuje, vypadalo to, že se řítí rovnou na něj. Šlo o pochopitelný optický klam. Letadlo bylo větší, než si uvědomoval. Spadlo tři sta metrů daleko, ale přece jen mělo ještě nějakou dopřednou rychlost. Za děsivého lomu, připomínajícího mnohonásobně zesílený skřípot křídly na tabuli, nezadržitelně klouzalo po široké Radlické ulici. Piloti snad doufali v nouzové přistání.

Nejdřív přišlo letadlo o svá křídla. Sloupy veřejného osvětlení se nehodlaly svého místa vzdát bez boje. Pod mohutným kolosem křupala právě zastavená auta jak rozmáčkli brouci. Plamínky třením vzníceného kerosinu, jenž vytékal z pahýlů po křídlech, tančily v dlouhých úzkých pruzích. Po dvou stech metrech pekelné jízdy se bezvládný stroj zastavil až o nedávno otevřenou benzinovou pumpu. Ozvalo se něco jako kvadrofonní výdech obra.

Nejdříve vyletěly kerosinové plameny z nádrží letadla, které za sebou v proudu žhavého vzduchu vytáhly neuvěřitelnou změť papírů. Pak do asi padesátimetrové výšky vyšlehl benzinový plamen z pumpy, následován temným kouřem ze zapálené nafty.

Z nebe začaly přšet trosky vyvržené z vraku letadla i zasažených aut. Před Kozáka dopadla utržená ženská hlava s dlouhými hořícími vlasy. Omdlel. Když se probral, ležel v několika násobné řadě, do níž skládali mrtvá těla a jejich části dobrovolní zachránci. Málem omdlel podruhé, ale to si ho už všimli, ujali se ho a poskytli mu i injekci nějakého utišujícího prostředku.

Už nikdy nenapsal ani řádku.

13.

Vedoucí úseku prodeje potravin obchodního domu Máj Josef Bouček, kulaťoučký jako jméno, které nosil, byl na podobné situace připraven. Musel být, měl hmotnou zodpovědnost. Když v celém podzemním podlaží zhasla světla a nerozsvítila se ani ta nouzová, povzdechl si jenom – samozřejmě, to se musí stát zrovna při páteční nákupní špičce. Popaměti sáhnul po telefonním sluchátku. Místní linka byla hluchá.

Sehnul se pod psací stůl a po hmatu vytáhl připravenou petrolejku. Od doby, kdy mu při podobné příležitosti vypověděla poslušnost služební baterka, se raději spoléhal na tradici. Jako dítě míval na pionýráku kovovou tříbuřtovku, šajnila alespoň na sto metrů. Dneska je všechno z plastu, do toho jsou zalisované kovové kontakty, nic to nevydrží. Kov a plast, to je přeci kravina, říkal si, když zápalkami rozžíhal knot.

Samozřejmě, už dlouho nebyl žádný výpadek, ženský u pokladen si nevyměnily včas baterie a vytekly jim. Žádná nesvítí. A byla by tady tma jak v prdeli, uvažoval, když vítězoslavně nesl rozsvícenou lampu k pokladnám.

Nakupující dav nejprve ztichl, pak se začaly ozývat výkřiky a nadávky. Někde se sypaly konzervy, jinde se ozval zvuk roztříštěného skla. Do toho se jako bůh spásy zjevil vedoucí Bouček se svou petrolejkou a rozlehlou halou se ozval jeho jistý hlas: „Dámy a pánové, dámy a pánové, klid, prosím. Pro technickou závadu je ukončen prodej. Kdybyste laskavě mohli prodejnu opustit přes tuto pokladnu, kde vám umožníme zaplatit. Automatické dveře u východu jsou uzavřeny, použijte prosím dveře pro vstup. Tudy prosím!“ A pokladním tiše zavelel: „Zamkněte si kasy!“

Boučkova sebejistota a klid zapůsobily. U vyčleněné pokladny se dokonce vytvořila jakási fronta. Více lidí ale procházelo kolem zavřených pokladen – hlavně matky s dětmi. Rozhazovaly prázdnýma rukama, vozíky se zbožím zanechaly kdesi ve tmě, musí rychle ven, to víte, děti. Všichni procházeli kolem Boučka, který se na každého usmíval svou dobromyslnou tváří: „Promiňte nám to prosím, příště přijďte zas.“

Odpovídali: „To se stává. Nashledanou.“ Slušní lidé.

Po půlhodině byl krám prázdný. Bouček si oddechl, žádní ušlapání, žádní ranění, to by teprve byl průser! U zavřených pokladen mezitím zaplály svíčky z drogistického oddělení. Pokladní počítaly peníze. Bouček je obešel a zkasíroval. Pak je propustil ven.

„Počkejte před metrem,“ požádal je. „Budeme muset udělat inventuru, až se rozsvítí.“

Uložil tržbu do trezoru. Pak ještě prošel celou prodejnu s lampou v ruce, jestli v ní náhodou někdo nezůstal. Cestou bezděky registroval prodejní pulty. Samozřejmě – u všech regálů ubylo trochu zboží, když slušníci kolem nich v přitmě šli, málokdo odolal, aby nějakou drobnost nestrčil do kapsy. To bylo v normě. Ale regál s tvrdým alkoholem byl absolutně vybílený! A přece – v koutě se krčila zapomenutá černá láhev fernetu. Bouček si povzdechl, zastrčil sirotka do kapsy svého pláště a šel ven. Když zamykal mříž u dveří, jenom se tiše modlil, aby alespoň do zítřka tenhle podělanej výpadek někdo odstranil. Jinak mu vytečou mrazáky a ten sajrajt budou muset uklidit zase sami.

Vyšel po schodech ven. Tam panoval neuvěřitelný zmatek. Tramvaje stály. I auta. Nikdo ale netroubil, ani nezvonil. Ani sirény se neozývaly. Jen šum lidských hlasů. Ženský se